

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban – tapasztalatok és javaslatok az ellátórendszer szabályozásáról

Oberth József

Józan Babák Klub – Babaház Támogatott Lakhatás

2019. november 20., Parád

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

2006. december 13-án elfogadott, a Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezmény:

23. cikk. Az otthon és a család tiszteletben tartása

1. b) (...)szabadon és felelősségteljesen dönthessenek gyermekeik számát és korkülönbségét illetően (...);
1. c) (...) termékenységének másokkal azonos alapon történő fenntartása (...);
2. (...) A részes államok megfelelő segítséget nyújtanak a fogyatékosággal élő személyek számára gyermeknevelési feladataik teljesítéséhez. (...);
4. (...) A gyermek, vagy egyik, vagy mindkét szülő fogyatékosága alapján a gyermeket szüleitől elválasztani minden esetben tilos. (...)

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

2019. január 1-jétől hatályos törvénymódosítás:

1993. évi III. törvény 75. §.:

„(1a) Támogatott lakhatásban az (1) bekezdés szerinti személy **gyermeke** is ellátható”.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Hiányzó rendeleti szabályozás: alapterület, lakók száma szobánként

Egy főre eső minimális alapterület:

Nagykorú ellátottnál minimum 6 négyzetméter / fő,

- együttélő kiskorú esetén további alapterület (fő):
- 0-1 éves ellátottnál + 0 négyzetméter,
- 1-6 éves ellátottnál + 2 négyzetméter,
- 6-12 éves ellátottnál + 4 négyzetméter,
- 12-18 éves ellátottnál + 6 négyzetméter.

Elhelyezhető lakók száma egy szobában: 1 vagy 2 fő nagykorú, továbbá az együttélő kiskorúakra vonatkozó alapterület szerint adott befogadóképesség alapján.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Hiányzó rendeleti szabályozás: finanszírozás

A finanszírozás szempontjai:

- kiskorúak biztonságos ellátása,
- a központi költségvetésben ne okozzon többletköltséget.

Azon kiskorúak számára, akik támogatott lakhatásban törvényes képviselővel együtt válnak ellátottá, jellemzően ez az egyetlen megvalósítható családi együttélési forma. Amennyiben nem a támogatott lakhatásban laknak, elhelyezésükre kerül sor, főként nevelőszülőkhöz. Ilyen módon indokolt az ellátásukra fordított összeget a nevelőszülői elhelyezésnél meghatározott összegéhez kötni, mint amit általánosan kivált. Ezen a módon nem hozunk létre többletköltséget.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Hiányzó rendeleti szabályozás: finanszírozás

A nevelőszülői díj gyermek ellátására fordítandó része a nevelési díj (az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 120 vagy 140 vagy 150%-a), és az ellátmány (gyermekenként legalább az éves nevelési díj 25%-a). A támogatott lakhatás normatívája esetében javasolt azonos szabályok alkalmazása, egyben azzal a kötelezettséggel, hogy a fenntartó számára folyósított támogatással szemben a fenntartó tételes elszámolással tartozik, pénzügyi nyilvántartásában elkülönítetten vezetve az egyes ellátottakra fordított juttatások felhasználását.

A támogatott lakhatás fenntartója egyebekben az egy férőhely után járó normatív támogatást veszi igénybe.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

A „**Józan Babák**” egy 2006-ban alakult anonim, informális sorstárssegítő közösség.

Profil: addiktológiai problémával élő várandós nők, szülők, gyermekeik és hozzátartozóik segítése.

Szolgáltatások, intézmények, sorstárssegítők, valamint laikus és hivatásos segítők közreműködésével:

- 2007-től: alacsonyküszöbű szolgáltatás (Budapest VIII. kerületében);
- 2014-től: alacsonyküszöbű szolgáltatás (online is elérhető krízisellátás);
- 2017-től: támogatott lakhatás.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Józan Babák Klub – Babaház Támogatott Lakhatás

Helyszín: Budapest.

Lakók: addiktológiai problémával élő várandós / gyermeket nevelő nők, együttélő kiskorú gyermekeikkel.

Létszám: 6 fő ellátott. (Módosított rendelettel: 10-12 fő.)

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Beruházás

- Ingatlan: magántulajdon;
- Bérleti díj: 0 Ft (tulajdonos felajánlása).

Térítési díj

- Nagykorú ellátott: 0 – 15 000 Ft / hó;
- Kiskorú ellátott: 0 Ft.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Működés – bevételek aránya támogatott lakhatás működési költségeiben, állandó 10 lakó esetén:

Készpénz

központi költségvetés (normatíva)	25%
térítési díj	2%
egyéb készpénz (pl.: pályázat)	7%
magánadományok	7%

Nem készpénz

ingatlan használatának értéke	12%
önkéntes munka (ügyelet, jogsegély stb.)	44%
adományok (gyermekgyógyszer, élelmiszer stb.)	3%
Összesen	100%

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Józan Babák Klub – Babaház Támogatott Lakhatás (2017.03.01-2019. 10.31.)

Lakók:

- 7 fő nagykorú és 1 fő kiskorú személy rendelkezett ellátotti jogviszonnnyal,
- 5 fő nagykorú, 1 fő nagykorú hozzátartozó, továbbá 14 fő kiskorú hozzátartozó, nem.

Bentlakás időtartama (n=28)

- A 28 fő lakó összesen 6645 napot töltött az intézményben, ami személyenként átlagosan **237,32** napot jelent.
- Ebből a központi költségvetés által finanszírozott napok száma 8 fő esetében 3342 volt, átlagosan személyenként **417,75** nap.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Lakók átlagos életkora beköltözéskor (n=28)

- Nagykorú (12 fő): **35,16 év**;
- Kiskorú lakók (15 fő): **31,6 hónap / 2,63 év**;
- Nagykorú hozzátartozó (1 fő): **53 év**.

Várandósság, szülés (n=12)

- A 12 fő nagykorú lakó között 3 fő 4 alkalommal volt várandós, 2 esetben a beköltözés előtt, 2 esetben a beköltözés után történt a **fogantatás**, míg **szülés** eddig 3 alkalommal zajlott.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Gyermekelhelyezés (n=15)

A 15 fő beköltözött kiskorú közül jelenleg 3 fő él az intézményben.

Támogatott lakhatás hiányában a 15 fő kiskorú közül

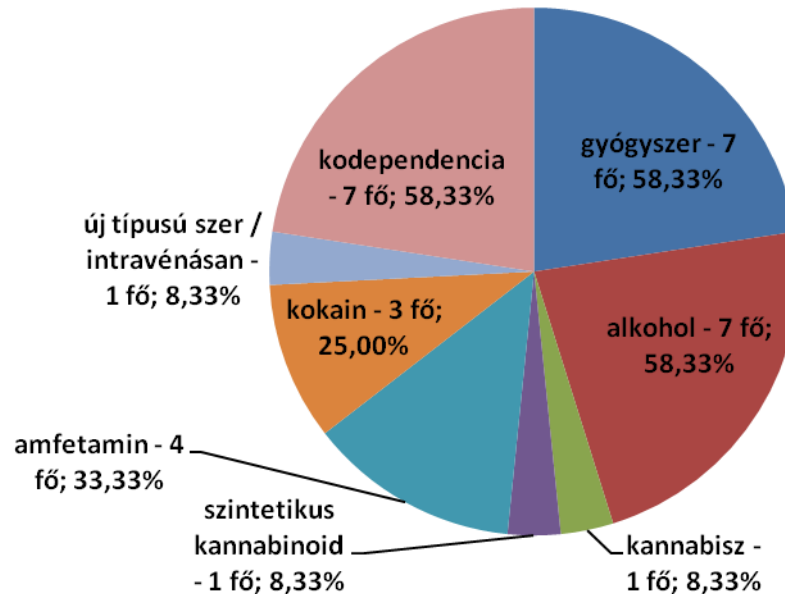
- **13 fő** esetében került volna sor elhelyezésre, akik közül
- **0 főt** kellett a gyermekvédelmi ellátórendszerbe helyezni.

E 13 fő kiskorú közül

- 8 fő ma édesanyjával él,
- 2 fő anyai nagyszülővel,
- 3 fő budapesti gyámnál, rendszeres anyai kapcsolattartással.

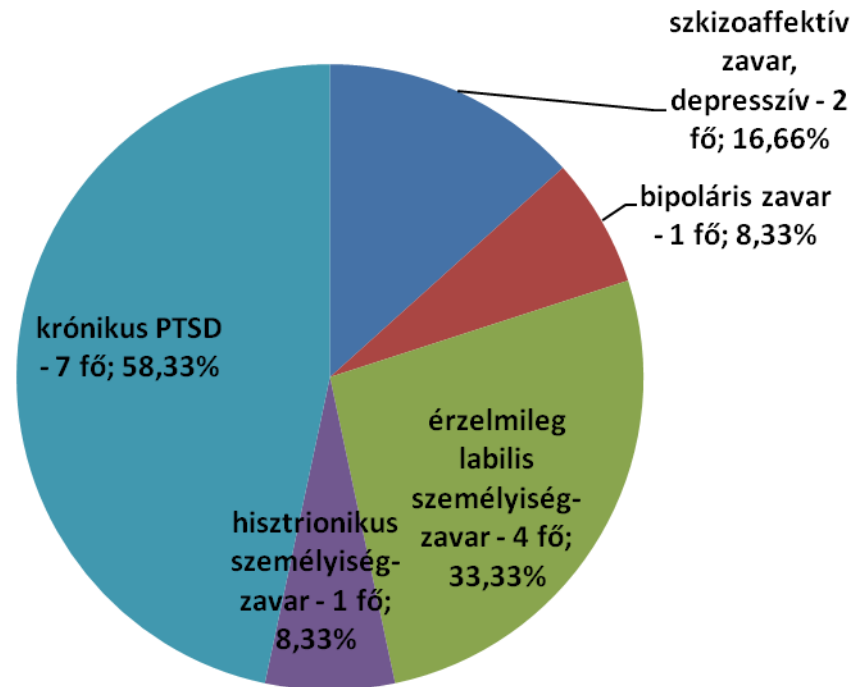
Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Kezelést igénylő addiktív problémák
életprevalenciája / nagykorú lakók
körében (n=12)

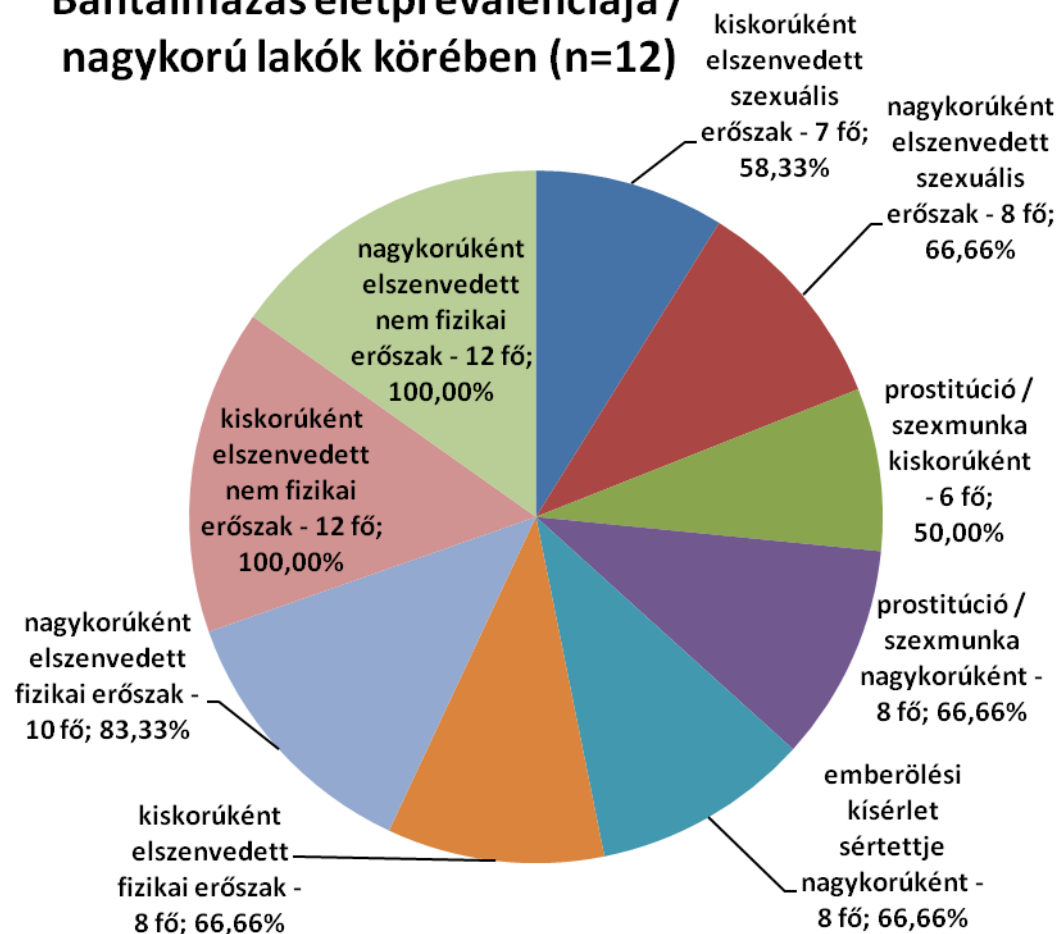
Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Kezelést igénylő mentális problémák
életprevalenciája / nagykorú lakók
körében (n=12)

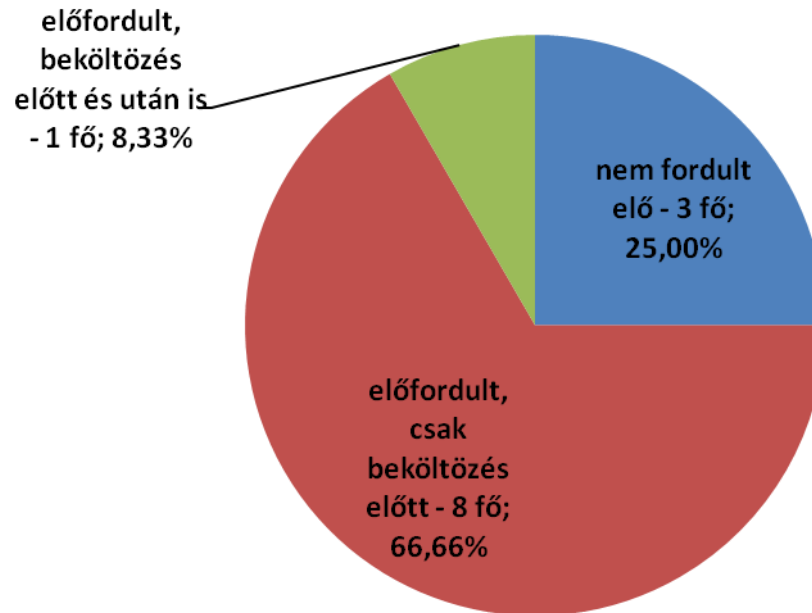
Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Bántalmazás életprevalenciája /
nagykorú lakók körében (n=12)

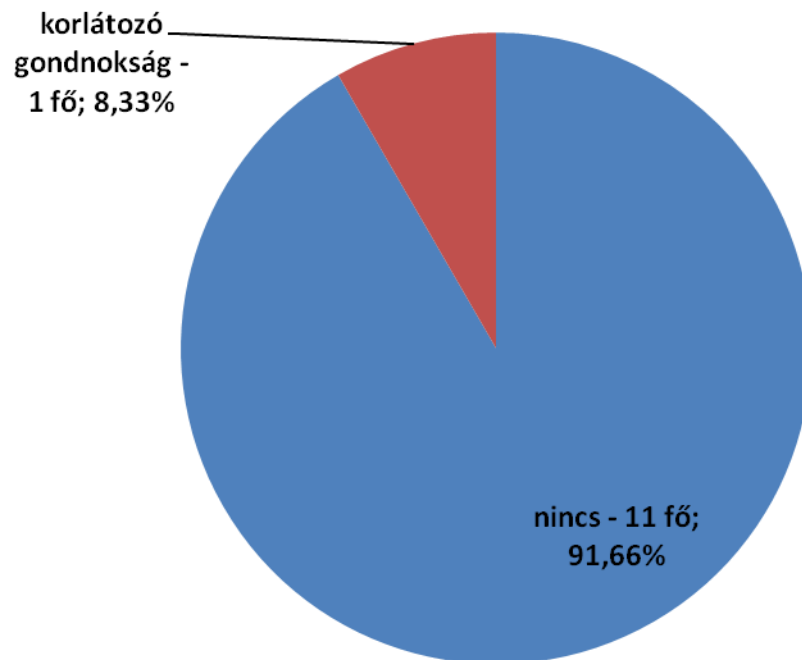
Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Öngyilkossági kísérlet életprevalenciája /
nagykorú lakók körében (n=12)

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Gondnokság előfordulása (n=12)

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Összegzés:

- például egy 10 fős intézményben 3-4 fő nagykorú lakóval együtt élhet 6-7 fő kiskorú lakó, ami harmonikus viszonyokat biztosít;
- Szükséges a lakóterületekre vonatkozó szabályozás;
- Indokolt és nem jár költségvetési többletkiadással a kiskorúak ellátásához címzett külön költségkeretet biztosítani.

Kiskorúak ellátása támogatott lakhatásban

Szabályozási igények:

- ha más, az intézményben lakó felnőtt ellátottal élő hozzátartozó (például gyám nagymama) látja el a törvényes képviselőt, a kiskorúak jelenleg nem lehetnek ellátottak, ami külön szabályozást igényel;
- Indokolt lenne a gyermekvédelmi szakellátások alternatívájaként, különösen a rehabilitációs kezelések folytatásához alkalmas intézményeket nyitni.

Köszönöm a figyelmet!